

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
pentru secțiile și școlile cu predare în limba minorităților
SECȚIUNEA A

Limba și literatura română – pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară
Etapa națională
Arad, 12 aprilie 2024
Clasa a VI-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Irina intră în cameră și a văzut un obiect ciudat pe pat. Îl privi cu teamă. Ce era? De unde a apărut așa pe neașteptate? Dacă sărea la ea s-o muște de nas? Sau dacă i se încolăcea în jurul picioarelor și n-o mai lăsa să plece?

— Mai bine nu mă apropii... cine știe ce bazaconie* o mai fi și asta! murmură ea.

Fetița întoarse spatele bazaconiei și se gândi să iasă afară. Strada răsună de țipetele copiilor din vecini. Și totuși... curiozitatea nu-i dădea pace. Așa că se răzgândi și o porni spre bucătărie să ia mătura. O zări pe mama lângă aragaz, învăluită în aburi de ciorbă și într-o discuție la telefon.

Asta îi mai dădu Irinei un pic de curaj: „Dacă sare bazaconia la mine, eu o să strig tare, tare de tot, iar mama o să vină să mă salveze”.

Se întoarse în dormitor și începu să se apropie de cel mai bizar lucru pe care-l văzuse vreodată. La un moment dat, își luă inima în dinți și îl împunse cu coada măturii. Își ținu respirația și... nu se întâmplă nimic. Bazaconia nu sări să o muște de nas și nici nu-i încolăci picioarele. Asta o cam supără pe Irina.

— Scopul și durata vizitei! strigă ea în direcția patului. Așa îl auzise ea pe tata vorbind cu musafirii nepoftiți. Musafirii ăștia fiind, de obicei, nenea Vasile sau tanti Florica. Dar nu primi niciun răspuns.

— Auzi, măi ... asta înseamnă că nu-ți pasă de mine?

Bazaconia tăcea.

— Ce cauți în casa mea? Cum ai aterizat aici?

Mama vorbea în continuare la telefon. Copiii țipau pe-afară. Bzzz!... o muscă începu să bâzâie pe lângă fereastră. Atunci fetița se hotărî să facă un lucru foarte curajos. Și foarte periculos, firește! Întinse mâna și, cu vârful degetului arătător, atinse obiectul care-i dădea atâta bătaie de cap. Și-atunci... se lăsă Liniștea. Liniștea cu L mare: nu se mai auzea nici musca, nu se mai auzea nici mama, nu se mai auzeau nici copiii.

— Ce ciudat! se minună fetița.

— Doamne, ce fetiță nesuferită... tropăi pe lângă ea un pitic cu o barbă de-un cot apărut de niciunde. Sunt sigur că am venit cu toții degeaba!

— Cine a venit?

— Fetițo, cască bine ochii și nu mă mai bate la cap!

Piticul se îndepărtă nemulțumit. În jurul Irinei începură să se învârtă tot felul de personaje: un motan încălțat și un căpcăun beau ceai împreună, în timp ce un lup ronțăia biscuiți și stătea de vorbă cu o bunică. Într-un colț al încăperii un moș și-o babă îmbrățișau două fete care plecau spre casa unei doamne numite Sfânta Duminică. Un cocoș își tot număra galbenii dintr-o punguță, supărat că nu-i ieșeau la socoteală.

Fetița nu se mai sătura privindu-i și nici nu o auzi pe mama intrând în cameră:

— Irinaaa... te așteaptă copiii să ieși afară.

Așezată pe podea, Irina era cufundată în paginile unei cărți cu copertă colorată. Mama zâmbi:

— Știam eu c-o să-i placă... Poveștile sunt minunate!

după Adriana Ștefan, *Bazaconia* (2023)

* *bazaconie* – ciudățenie, lucru de necrezut

B.

Iată 4 cărți celebre care au inspirat numeroase generații de copii și care continuă să deschidă larg porțile imaginației, arătând celor mici și celor mari deopotrivă puterea fanteziei.

Micul Prinț de Antoine de Saint-Exupéry

Una dintre cele mai iubite povești pentru copii, „Micul Prinț” este unul dintre textele care vorbesc despre legătura dintre oameni, despre prietenie, pierdere și iubire. Povestea tradusă în 300 de limbi, a fost votată în Franța cea mai bună carte a secolului al XX-lea. Subiectul este simplu, un pilot de avion întâlnește în deșert un prinț mititel care a căzut de pe un asteroid.

Povești de Frații Grimm

Poveștile culese din folclor de frații Jacob și Wilhelm Grimm încântă imaginația oamenilor de peste două secole, iar multe dintre acestea au fost ecranizate și dramatizate. Astăzi cu greu mai poți găsi pe cineva care să nu fi auzit măcar de Albă-ca-Zăpada, Cenușăreasa, Scufița Roșie sau Hansel și Gretel.

Don Quijote de la Mancha de Miguel de Cervantes

„Don Quijote de la Mancha” este povestea unui nobil foarte visător care pornește în aventura vieții lui, însoțit de credinciosul Sancho Panza. Cea mai importantă lecție pe care o poate învăța un copil care citește povestea lui Don Quijote este aceea că imaginația poate ajuta la crearea unor lumi interesante.

Matilda de Roald Dahl

Matilda este o fetiță mai inteligentă și mai generoasă decât alți copii, având o imaginație bogată. Ea adoră să citească și descoperă, într-o zi, că are puteri speciale. Dar nu totul este minunat în lumea Matildei și de aceea, ea își folosește puterile speciale în moduri dintre cele mai creative.

după *Cele mai frumoase povești pentru copii*, www.niculescu.ro

SUBIECTUL I

30 de puncte

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

- Numărul de litere este mai mare decât numărul sunetelor în fiecare cuvânt din seria:
 - „citește”, „generații”, „este”.
 - „ciudat”, „deschidă”, „degeaba”.
 - „credinciosul”, „paginile”, „obicei”.
 - „imaginației”, „textele”, „ceai”.

2 puncte
- Sunt corecte toate formele de plural ale substantivelor *mătură, obiect, cameră, muscă*:
 - măture, obiecti, camere, muște.
 - măture, obiecte, cameri, muști.
 - mături, obiecte, camere, muște.
 - mături, obiecti, cameri, muști.

2 puncte
- Conține un adjectiv aflat la gradul superlativ absolut secvența:
 - „a fost votată în Franța cea mai bună carte.”
 - „mai generoasă decât alți copii”.
 - „povestea unui nobil foarte visător.”
 - „un prinț mititel care a căzut de pe un asteroid.”

2 puncte

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile la cerințele de mai jos:

- Menționează câte un antonim potrivit pentru sensurile din text ale fiecăruia dintre cuvintele „a apărut”, „nesuferită”, subliniate în textul A.

4 puncte
- Alcătuiește un enunț în care verbul subliniat în secvența „a văzut un obiect ciudat pe pat” să fie la un alt mod, pe care îl vei preciza.

4 puncte
- Notează valoarea morfologică a fiecărui cuvânt subliniat în secvența: „Așa îl auzise ea pe tata vorbind.”

4 puncte
- Precizează funcția sintactică a fiecărui cuvânt subliniat: „Matilda este o fetiță mai inteligentă și mai generoasă decât alți copii, având o imaginație bogată.”

6 puncte
- Rescrie corect următoarele enunțuri care fac parte dintr-un mesaj al Irinei către mama sa: *Mi-ar place să ști și tu care sunt cărțile de povești pe care mi lea împrumutat colega mea.*

6 puncte

SUBIECTUL al II-lea

50 de puncte

A. ÎNȚELEGEREA TEXTULUI

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

- Notează, din textul A, un indice spațial și un indice temporal.

4 puncte
- Transcrie o personificare și o enumerație din textul A.

6 puncte

3. Care este motivul pentru care fetița are curaj să se apropie de bazaconie? Motivează-ți răspunsul, în unu-trei enunțuri, valorificând textul A. **6 puncte**
4. De ce crezi că *Micul Prinț* de Antoine de Saint-Exupéry a inspirat generații de copii? Formulează răspunsul, valorificând informațiile din textul B. **6 puncte**
5. Selectează două informații, din textul B, care te-ar putea ajuta să îi convingi pe colegii tăi să citească *Matilda* de Roald Dahl, motivându-ți alegerea. **8 puncte**

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

B. SCRIERE CREATIVĂ

Imaginează-ți că Irina, din textul A, pornește în căutarea unor personaje din cărțile citite de ea. Scrie un text narativ, de minimum 80 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare prin care trece fetița pe parcursul căutărilor.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- respectarea succesiunii logice a evenimentelor, în concordanță cu cerința dată;
- integrarea unei secvențe descriptive;
- introducerea unui dialog alcătuit din două – patru replici;
- originalitatea în prezentarea conținutului de idei.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă!

Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

C.

Rintarō nu-și poate scoate din minte imaginea bunicului, deschizând liniștit o carte, sub o lampă mică.

Cărțile au puterea lor - așa obișnuia să-i spună mereu bătrânul. Există povești vechi, copleșitoare, puternice, care au învins timpul. Întotdeauna să citești multe cărți care au puterea să schimbe lumea. De vei face asta, cărțile îți vor fi prietene, te vor încuraja mereu și nu te vor lăsa la greu.

— Superbă colecție de cărți. Mare păcat că se decolorează între pereții ăștia întunecați...

Vocea vine dinspre peretele din spate al anticariatului. Băiatul întoarce repede capul, dar nu vede pe nimeni. Ba da, e cineva: o pisică. Mare, durdulie, cu blana brăzdată de dungi roșcate și cafenii. E o pisică obișnuită.

— O pisică?! strigă uimit băiatul, neputând să-și ia ochii de la coada lungă a felinei, arcuindu-se și legănându-se grațios.

— Așa, și? De ce comentezi? Nu-ți convine sau ce?

Nu încape îndoială: pisica i-a răspuns!

— Să mă prezint: mă numesc Tigruț. Și sunt motan. Am nevoie de ajutorul tău.

— Vrei să te ajut?

— Am nevoie de tine. Există un loc unde niște cărți au fost sechestrate. E musai să salvăm cărțile luate prizoniere. Aliază-te cu mine, ajută-mă să le eliberez!

după Sōsuke Natsukawa, *Motanul care voia să salveze cărțile*

Scrie un text, de minimum 120 de cuvinte, în care să prezinți *modul în care cărțile te ajută să descoperi o nouă lume*, așa cum apare în cele două texte-suport, A și C, selectate din zone culturale diferite.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- prezentarea unui aspect comun al modului în care *cărțile te ajută să descoperi o nouă lume*, în textul A și în textul C;
- prezentarea unui aspect diferit al modului în care este *cărțile te ajută să descoperi o nouă lume*, în textul A și în textul C;

- exemplificarea adecvată a aspectului comun;
- exemplificarea adecvată a aspectului diferit;
- valorificarea experienței de viață/de lectură.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă!

Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus.

Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.